

MOJCA KUKANJA-GABRIJELČIČ

»ZBOGOM MOJ DOMAČI KRAJ ...«
**ALI POZABljena VREDNOST LOKALNE ZGODOVINE
 V DRUŽBOSLOVNIH UČNIH NAČRTIH IN UČBENIKIH**

»GOODBYE TO MY HOMETOWN...«
**OR THE FORGOTTEN VALUE OF LOCAL HISTORY
 IN SOCIAL SCIENCE CURRICULA AND TEXTBOOKS**

Izvleček

Prispevek predstavlja povzetek rezultatov in predlogov raziskave z naslovom Lokalna zgodovina pri družboslovnih predmetih v osnovni in srednji šoli, s katero smo želeli osvetliti in ovrednotiti zastopanost lokalne zgodovine pri vseh družboslovnih učnih načrtih in učbenikih (razen pri zgodovini) v devetletni osnovni šoli ter v gimnaziji. Raziskava, kjer smo analizirali 32 sodobnih učnih načrtov in 91 učbenikov in delovnih zvezkov, je temeljila na načelu, da preko poznavanja preteklosti in sedanjosti domačega okolja lahko posežemo v temelje učenčevega dojemanja in razumevanja globalnega sveta. Ugotovili smo, da je zastopanost vsebine lokalne zgodovine v učnih načrtih in učbenikih za osnovno šolo in gimnazije (pre)skromna in vsebinsko-ciljno pomanjkljivo poudarjena. Pri tem izpostavljamo predvsem problem vloge in pomena lokalne zgodovine, zato predlagamo več načinov, kako vključiti te vsebine v osnovnih in srednjih šolah.

Ključne besede: lokalna zgodovina, domače okolje, družboslovni predmeti, učni načrti, učbeniki, osnovna šola, gimnazije.

Abstract

The contribution presents a summary of results and propositions of the research Local History in Social Science Subjects in Elementary and Secondary Schools. The research tried to give insight and evaluate the representation of local history in all social science curricula and textbooks (with the exception of history) in elementary school and general secondary school. In the research we analysed 32 modern curricula and 91 textbooks and workbooks, based on the principle that through the knowledge of the past and present of the local surroundings, we can reach to the foundations of the pupils' perception and understanding of the global world. We have determined that the representation of the content of local history in curricula and textbooks for elementary and general secondary schools is not adequate and has deficits both in content and goals. Here we point to the problem of the role and importance of local history, and therefore suggest several ways how to include this kind of content in elementary and secondary schools.

Keywords: local history, local environment, social science subjects, curricula, textbooks, elementary school, general secondary school.

»ZBOGOM MOJ DOMAČI KRAJ ...« ALI POŽABLJENA VREDNOST LOKALNE ZGODOVINE V DRUŽBOSLOVNIH UČNIH NAČRTIH IN UČBENIKIH¹

Uvodna predstavitev raziskave

Sodobna šola in obširni učni načrti temeljijo na razumevanju in poznavanju večkulturnega evropskega in svetovnega okolja ter družbeno-političnih procesov, ki se odvijajo širom sveta.

Lokalna zgodovina predstavlja temelj kulture, znanja, razumevanja in vrednotenja ostankov preteklosti. Kot primarna in enkratna spremljevalka otrokovega vsakdana odseva različne barve, zgodbe in skrivnosti, ki otroku ostanejo ponavadi nerazkrite.

Vzporedno z vsebinami v družboslovnih učnih načrtih in učbenikih je neprecenljiva vrednost lokalne zgodovine manj upoštevana. Učenci spoznavajo različne pojave, znamenitosti, kulturne ostanke in drugo na svetovni in evropski ravni, medtem, ko se znamenitosti slovenskega in tudi ožjega, domačega kraja ne učijo. Bistvo poznavanja le-tega je v izjemni dinamizaciji in spreminjajočem se svetu, ki prinaša nenehne spremembe, katerim stežka sledimo. Učenci naj bi namreč znanje in veščine, ki jih pridobijo v domačem okolju, aplicirali na nacionalno in svetovno raven na vseh tistih področjih, ki so življenjsko pomembni; ohranjanje naravne in kulturne dediščine; sožitje kultur in narodov; kvaliteta življenja; demokracija; družbena ozaveščenost; kultivacija, civiliziranost, človečnost; oblikovanje identitete; učenje državljske kulture in vseživljenjsko učenje. Kajti le z razumevanjem, kritičnim vrednotenjem in evalvacijo lastne preteklosti, politično-družbenih in zgodovinskih tokov, ki krojijo demokracijo v sodobnem svetu, lahko svoje poglede in znanja izgrajujejo v ključne kompetence, ki so temelj družbenega delovanja, družbenega »preživetja«, sprejemanja in razumevanja sprememb, ki so posledica različnih kultur, družbeno-političnih prepričanj in verovanj multikulturnega sveta.

Zgodovina pušča svoje sledove na vsakem koraku, v vsakem umetniškem dejanju, v najrazličnejših podobah, pričevanjih, v običajih in navadah, ki so del našega vsakdana, v kamnu, ki ga nemalokrat prezremo in predvsem v našem domačem okolju. Duhovno ozračje in sledovi preteklosti so del našega življenja, ki se jim ne da izogniti. Uporaba in vloga lokalne zgodovine je pri učenju neprecenljiva, saj konstrukcija znanja in uporaba kulturne dediščine iz domačega okolja pripomoreta k nadaljnjemu izgrajevanju, razumevanju in vrednotenju lokalne in slovenske zgodovine ter h krepitvi narodne pripadnosti in ljubezni do lastne skupne preteklosti.

Zatorej je poznavanje lastnega okolja, narave, kulturne preteklosti, prepletenosti zgodb naših prednikov in ujetosti v trenutek, ki je nezlomljivo povezan s skupno preteklostjo, izrednega pomena. Lokalna zgodovina je za lokalno prebivalstvo vez, ki ga povezuje s kolektivnim spominom in v simboličnem smislu most med sedanjostjo in preteklostjo. Kolektivni spomin ne pripada samo zgodovinarjem, ki ga tako ali drugače analizirajo in interpretirajo, temveč tudi družinam, skupinam in širšemu družbenemu okolju, ki jih zaznamujejo določeni dogodki preteklosti. Lokalna zgodovina potemtakem ne zajema zgolj poznavanja in razumevanja pojavov in procesov, ki so se v domačem okolju odvijali, temveč vključuje tudi kulturno preteklost, ekonomsko, družinsko zgodovino, bogato tradicijo, šege in navade, arhitekturo in drugo.

¹ Vzeto iz: Kukanja-Gabrijelčič, Mojca (2008). Lokalna zgodovina pri družboslovnih predmetih v osnovni in srednji šoli. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete. Dostopno na: http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTIKAZGODOVINE/_private/Projekt/lokalnazgodovina.pdf.

Namen raziskave je bil ugotoviti zastopanost lokalne zgodovine pri vseh družboslovnih učnih načrtih in učbenikih v devetletni osnovni šoli ter v programu gimnazija, razen pri učnih načrtih in učbenikih za zgodovino, saj je bila v okviru projekta že izdana raziskava z naslovom: *Krajevna zgodovina v učnih načrtih in učbenikih za zgodovino 1945–2005*.²

V analizo je bilo vključenih 9 obveznih družboslovnih učnih načrtov za devetletno osnovno šolo (slovenščina, angleščina, spoznavanje okolja, gospodinjstvo, geografija, družba, državljanska vzgoja in etika, likovna vzgoja, glasbena vzgoja) in 13 učnih načrtov za družboslovno-humanistične izbirne predmete: verstva in etika, življenje človeka na zemlji, državljanska kultura, raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja, kaj nam govorijo umetnine, ljudski plesi, turistična vzgoja, filozofija za otroke, plesne dejavnosti (ples, ljudski plesi, starinski in družabni plesi), vzgoja za medije (tisk, radio, televizija), življenje, upodobljeno v umetnosti, slovenščina (literarni klub in šolsko novinarstvo). Za gimnazije pa 9 učnih načrtov (slovenščina, angleščina, sociologija, umetnostna zgodovina, geografija, glasba, psihologija, likovno snovanje-likovna umetnost, študij okolja) in 6 različnih obveznih in izbirnih vsebin (državljanska kultura, kulturno-umetniške vsebine; PSD – prostovoljno socialno delo, verstva in etika, arheologija, vzgoja za mir, družino in nenasilje). Skupno je analiza zajemala 32 učnih načrtov in 6 različnih dejavnosti oz. vsebin za gimnazije, ki so izšli do leta 2007.³

Z analizo izbranih sodobnih učbenikov družboslovnih predmetov pa smo želeli prikazati vpletenost lokalne zgodovine na vsebinski ravni, pri vprašanjih in nalogah oz. nalogah za samostojno delo učenca. Zanimalo nas je predvsem, ali je didaktično besedilo dovolj aktualno in sili učenca k aplikaciji novega znanja v domače okolje in obratno. Pozorni smo bili predvsem na predloge za praktične in miselne dejavnosti; poskuse in opazovanja, preko katerih naj bi učenci dobili realistične, celostne in doživljajske izkušnje.

V raziskavo je bilo vključenih 91 učbenikov in delovnih učbenikov, ki so izšli do leta 2007. 75 učbenikov in delovnih učbenikov družboslovnega sklopa je bilo za devetletno osnovno šolo, in sicer za predmete: spoznavanje narave (okolja) in spoznavanje družbe; geografija, slovenski jezik in književnost, državljanska vzgoja in etika, glasbena vzgoja, likovna vzgoja, likovno snovanje, sodobna priprava hrane, umetnostna zgodovina, človek in zemlja, retorika), 16 učbenikov pa je bilo za gimnazije, in sicer za predmete: geografija, filozofija, psihologija, slovenščina – književnost, sociologija.⁴

Povzetek glavnih ugotovitev raziskave

Na podlagi analize učnih načrtov smo ugotovili naslednje:

- vsebinski poudarki s področja lokalne zgodovine so zastopani pri angleščini, družbi, spoznavanju okolja, raziskovanju domačega kraja in varstvu njegovega okolja, predmetu kaj nam govorijo umetnine, turistični vzgoji, življenju, upodobljenem v umetnosti, šolskem novinarstvu in literarnem klubu;

2 Trškan, Danijela (2008). *Krajevna zgodovina v učnih načrtih in učbenikih za zgodovino 1945–2005*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

3 Seznam vseh učnih načrtov je objavljen v: Kukanja-Gabrijelčič, Mojca (2008). *Lokalna zgodovina pri družboslovnih predmetih v osnovni in srednji šoli*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete. Dostopno na: http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTIKAZGODOVINE/_private/Projekt/lokalnazgodovina.pdf.

4 Seznam vseh učbenikov in delovnih učbenikov je objavljen v: Kukanja-Gabrijelčič, Mojca (2008). *Lokalna zgodovina pri družboslovnih predmetih v osnovni in srednji šoli*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete. Dostopno na: http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTIKAZGODOVINE/_private/Projekt/lokalnazgodovina.pdf.

- cilji predmeta, ki vsebujejo elemente raziskovanja domačega okolja, so pri angleščini, družbi, geografiji, spoznavanju okolja, verstvu in etiki, raziskovanju domačega kraja in varstvu njegovega okolja, kaj nam govorijo umetnine, turistični vzgoji, življenju, upodobljenem v umetnosti, šolskem novinarstvu in literarnem klubu, vzgoji za medije.

Čeprav so poudarki s področja lokalne zgodovine nanizani v družboslovnih učnih načrtih - teh je največ pri turistični vzgoji, spoznavanju okolja in družbi, je njihova zastopanost še vedno zelo skromna. Ugotovili smo, da je le-teh pri obveznih družboslovnih predmetih največ v prvem triletju, pojavljajo pa se tudi pri izbirnih družboslovnih predmetih (tretje triletje in 9. razred).

Na podlagi analiziranih učnih načrtov za obvezne družboslovne predmete v devetletni osnovni šoli in splošni gimnaziji smo ugotovili, da je v neposredni povezavi z lokalno zgodovino v učnih načrtih eksplicitno zabeleženih zelo malo vsebin in učnih ciljev. Zasledili smo, da je skupno število vsebinskih poudarkov pri vseh obveznih in izbirnih družboslovnih predmetih v osnovni šoli 18, v gimnaziji pa 7.

S področja lokalne zgodovine imajo učni načrti predvsem eksplicitno zapisane kognitivne cilje, le nekateri pa tudi socialno-čustvene, ki so zapisani implicitno in so umeščeni predvsem v čustveno doživljanje ter vrednotenje domačega okoliša in njegove preteklosti. Pri učnih ciljih je podobno kot pri učnih vsebinah, saj so le-ti navedeni le redko. V osnovni šoli smo pri obveznih in izbirnih predmetih tako zasledili 11 predmetov, ki vsebujejo po največ 1 (razen pri turistični vzgoji) splošni oz. operativni učni cilj v neposredni povezavi z lokalno zgodovino, v gimnaziji pa 7 predmetov.

Analiza vsebin, vprašanj in nalog v izbranih učbenikih in delovnih učbenikih za obvezne družboslovne predmete v osnovni šoli in v splošni gimnaziji je pokazala, da učbeniki vsebujejo elemente lokalne zgodovine v 58-ih poglavjih oz. učnih temah. Število didaktičnih vprašanj in nalog, ki so iz družboslovno-naravoslovnega vidika usmerjene k raziskovanju domačega okolja je v vseh analiziranih gradivih 106; od tega se konkretno navezuje na preučevanje lokalne zgodovine 54 didaktičnih vprašanj in nalog. Največ jih je zastopanih pri naslednjih predmetih: spoznavanje narave in družbe; spoznavanje okolja; geografija; državljanska vzgoja in etika. Po pregledu vseh učbenikov lahko izpostavimo kot najbolj prilagojeni založniški hiši odkrivanju domačega kraja: Založbo Modrijan in DZS.

Pri aktivni vlogi učenca in samostojnemu raziskovanju lokalne zgodovine smo bili pri analizi vprašanj in nalog pozorni na metode izkustvenega učenja, ki spodbujajo učence k samostojnemu raziskovalnemu delu: ustvarjalna, kritična razprava (s sošolci); avtentični izdelki; projektno delo (raziskovanje, zbiranje, preučevanje); terensko delo (opazovanje, intervju), ekskurzije, ogledi. Ugotovili smo, da se omenjene metode pojavljajo zgolj pri 9-ih analiziranih učbenikih in delovnih učbenikih.

Zaključki

Analiza obstoječih učnih načrtov kaže, da so učni načrti pomanjkljivi iz vidika vključenosti lokalne zgodovine oz. preučevanja in dožemanja ožjega družbeno-socialnega okolja, v katerem učenec živi. Prav tako je vloga lokalne zgodovine zanemarljiva pri osveščanju in vrednotenju slovenske zgodovine, kulturne dediščine, državljanske vzgoje in kulture. Lokalna zgodovina bi bila lahko vključena pri vseh družboslovnih predmetih ter na vseh stopnjah osnovnega in srednjega šolanja. Prav tako bi bilo veliko bolj smiselno umestiti nekatere vsebine, ki vključujejo elemente zgodovine, poznavanja okolja in družbenih procesov, vertikalno, s poudarkom na preučevanju domačega okolja. Učni načrti naj

bi smiselno vključevali medpredmetne teme, kot so državljanska vzgoja, okoljska vzgoja, raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja, etnologija, antropologija, sociologija ipd. Učni načrti naj bi bili zasnovani veliko bolj odprto, da bi nudili možnost različne izbirlivosti, ki naj bi težila predvsem k poznavanju zgodovine, značilnosti, tradicije, kulture, razvoja in osebnosti, ki so zaznamovale domače okolje in nadaljnje razumevanje teh odnosov v širšem družbenem okolju. Medpredmetne povezave so v vseh učnih načrtih nakazane (korelacija z drugimi predmeti), vendar ne na specifično vsebinski ravni.

Čeprav nekateri družboslovni predmeti težijo k širjenju slovenske kulturno-zgodovinske dediščine, zavesti in nacionalne pripadnosti, so vsebine in cilji še vedno preširoko zasnovani. Morali bi namreč izhajati iz poznavanja, razumevanja in vrednotenja kulturne dediščine na lokalni ravni, iz katere bi razvijali in razumeli sodobne poglede na večkulturno evropsko in svetovno okolje.

Na podlagi analiziranih učbenikov smo ugotovili, da jih le peščica vsebuje konkretne vsebine in naloge s področja raziskovanja in spoznavanja domačega okolja oz. domače zgodovine. Vendar so kljub svoji skromni zasedbi, učbeniki, ki vsebujejo naloge s področja lokalne zgodovine (predvsem učbeniki za spoznavanje narave in družbe), bogati po številu nalog in vprašanj. Nadaljnje smo prišli do spoznanja, da je v povezavi z lokalno zgodovino največ vprašanj in nalog usmerjevalnega tipa, ki so tudi na najnižjem spoznavnem nivoju, najmanj pa je vprašanj in nalog za obdelovanje kvantitativnih podatkov, kar je za družboslovno področje tudi razumljivo. Problematična je predvsem majhna zastopanost primerjalnih in problemskih vprašanj, ki bi morala biti v večji meri vključena v sodoben družboslovni učbenik. Ta namreč izhajajo iz izkustvenega učenja, problemske situacije in imajo vse elemente dobrega razumevanja, analiziranja in vrednotenja domačega okolja v primerjavi s širšim državnim, mednarodnim in svetovnim okoljem.

Predlogi

Rezultati raziskave Lokalna zgodovina pri družboslovnih predmetih v osnovni in srednji šoli kažejo, da je lokalna zgodovina slabo zastopana v učnih načrtih in učbenikih številnih družboslovnih predmetov v osnovni šoli in tudi gimnaziji.

Zato predlagamo, da bi morali:

- učenci v osnovnih in srednjih šolah več izvedeti o dogodkih v njihovi neposredni bližini in bolje poznati domači kraj (zlasti osnovnošolci);
- učenci bi morali bolje poznati vse plati življenja domačega kraja v preteklosti in sedanjosti;
- učenci bi morali bolje poznati naravno in kulturno dediščino.

S povezovanjem preteklih in sedanjih dogodkov domačega kraja, ljudi in premikov v času, se učenci in dijaki učijo razumevanja in sprejemanja sprememb na vseh področjih življenja, ki so posledica preteklosti. S poznavanjem lokalne zgodovine jih namreč izzovemo k aktivni vključitvi in razmisleku o lastni kulturni identiteti, pripadnosti, razvoju spoštovanja do sebe in drugih, razumevanju ter sprejemanju različnosti.

Lokalna zgodovina je pomembna tudi iz vidika raziskovanja domačega okolja in neposrednega izkustvenega učenja, ki ga pri tem doživijo njegovi pripadniki. Kajti le na podlagi izkustva in temeljnega razumevanja procesov domačega okolja, se lahko učenci zavedajo pomembnosti svoje vloge, pripadnosti in moči delovanja v domačem kraju za njegov nadaljnji razvoj.

V šolah bi morali graditi predvsem na rekonstrukciji nove paradigme izobraževanja, ki bi se uspešno spopadla z naraščanjem in posledicami globalizacije ter svetovnih

sprememb. Verjamemo namreč, da bolj kot je oseba podkovana z lokalnim in nacionalnim zgodovinskim znanjem, veščinami in sposobnostmi, toliko bolje je pripravljena na izzive in sožitje v multikulturnem, multinacionalnem in globaliziranem svetu. Potemtakem menimo, da naj bi prišlo do politično-izobraževalnih in pedagoških premikov na področju uvajanja novih učnih modelov in razvoja implementacije lokalne zgodovine v sodoben šolski kurikulum ne samo pri družboslovnih predmetih, ampak pri vseh predmetih. Izhodiščna točka naj bi bili učni načrti, ki naj bi medpredmetne učne cilje in vsebine integrirali v posamezne predmetne vsebine. Pri tem se nanašamo predvsem na elemente lokalne zgodovine, ki naj bi jih avtonomni, sodobni in informatizirani subjekti uspešno sprejemali, izgrajevali in konstruktivno povezovali v orodje družboslovnih in osebnostnih vedenj.

Učitelj lahko učence in dijake spodbuja na več načinov:

- postavlja vprašanja, ki zadevajo domače okolje, preteklost in spremembe lokalnega okrožja;
- povezuje lokalno zgodovino z drugimi vidiki, ki se v domačem okolju neposredno odvijajo (socialnimi, kulturnimi, gospodarskimi ipd.);
- razvija različne veščine in sposobnosti (kompetence);
- spodbuja k samostojnemu raziskovanju domačega kraja in preteklih tokov, ki so ga izoblikovali;
- spodbuja k aktivnemu vključevanju v družbene procese domačega okolja;
- spodbuja k razmisleku o tem, zakaj in kako se je domači oz. bližnji kraj skozi čas spreminjal;
- navaja na raziskovalno delo na terenu z intervjuvanjem starejših občanov in uporabo ostalih informacij;
- gradi na izkustvenem učenju učencev/dijakov;
- spodbuja k aktivnemu učenju in problemskem pristopu raziskovanja;
- spodbuja samostojno oblikovanje mnenj in stališč ter njihovo argumentiranje.

Pomembna je t.i. »promocija državlanske vzgoje« v duhu vodenja otrok k poglobljenemu dožemanju družbenih vrednot, družbenega življenja in kultivaciji državlanske oza-veščenosti. Učence moramo namreč usmerjati k ciljem, osebnostni rasti, razumevanju sebe in drugih, sprejemanju in integralnemu vključevanju v družbeno življenje. Poznavanje zgodovinskih tokov in domače zgodovine, znanih osebnosti in njihovih dejanj, dosežkov in sledov preteklosti omogoča razumevanje vloge, ki jo imajo v sodobnem svetu, dolžnosti in predvsem ideologije, ki jih kot senca preteklosti nezavedno povezuje z drugimi državljani.

... namesto zaključka

S preučevanjem lokalne zgodovine lahko učencem realno (relativizirano) predstavimo zgodovino domačega in širšega – slovenskega okolja, brez subjektivnih političnih pritiskov, ki so v preteklosti realnost zameglili s pretirano domoljubnostjo in delnimi resnicami o lastni preteklosti. Učence ne smemo siliti, da se identificirajo z lastno preteklostjo oz. zgodovino domačega kraja, vendar jo morajo poznati z različnih vidikov (kulturnega, gospodarskega, ...), saj lahko le tako gojijo pozitivno naravnost in spoštljiv odnos do lastnega okolja. Za to pa so pomembni vsi predmeti v osnovnih in srednjih šolah v Republiki Sloveniji.

Lokalna zgodovina mora biti primarni temelj za razumevanje in poznavanje slovenske zgodovine, evropske in svetovne zgodovine. Z vstopom v Evropsko skupnost smo

namreč prevzeli novo domoljubno identiteto, ki sega onstran domače – t.i. novo evropsko identiteto, ki je skupek različnih identitet. Ravno zato moramo preko pouka zgodovine vzgojiti ustrezen odnos mladih do vrednot, ki jih ohranja vsak narod ter hkrati v ta odnos vnesti tudi tolerantnost in spoštovanje do drugih podobnih sistemov in vrednot.

Menimo, da bi morala njena vloga in pomen učenca spremljati vse od 1. do 9. razreda, kjer bi na podlagi aktualne problematike že znal samostojno in kritično vrednotiti položaj lastnega okolja, družbeno-političnih procesov in zgodovine v primerjavi z dogodki in procesi na nacionalni, meddržavni in svetovni ravni. Sleherni tematski sklop pri družboslovnih predmetih bi moral vsebovati nekaj ključnih poudarkov za nadaljnje preučevanje lokalne zgodovine in njene vloge za razvoj nacionalne identitete, vrednotenje kulturne dediščine in samozavedanje. Učence bi morali navajati, da izhajajo iz spoznanj o svojem domačem oz. bližnjem okolju, ki jih potem ustrezno kontinuirano vgrajujejo v sistem novo osvojenih znanj širšega obsega. Prav tako bi morala potekati aplikacija novega splošnega znanja na lokalno raven, kjer bi učenec samostojno primerjal, interpretiral in analiziral svetovne pojave in posledice njihovih procesov na lokalnem nivoju.

Lokalna zgodovina je torej tisti temelj, ki je nujno potreben za nadaljnjo izgradnjo znanja in razumevanja časovnih in prostorskih zgodovinskih predstav, zgodovinskega mišljenja in dojemljivosti za življenje v pluralni sodobni družbi.

Viri in literatura

- Kukanja-Gabrijelčič, Mojca (2008). Lokalna zgodovina pri družboslovnih predmetih v osnovni in srednji šoli. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete. Dostopno na: http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/Zgodovin/DANIJELA/DIDAKTIKAZGODOVINE/_private/Projekt/lokalnazgodovina.pdf (15. 9. 2010).
- Trškan, Danijela (2008). Krajevna zgodovina v učnih načrtih in učbenikih za zgodovino: 1945–2005. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.